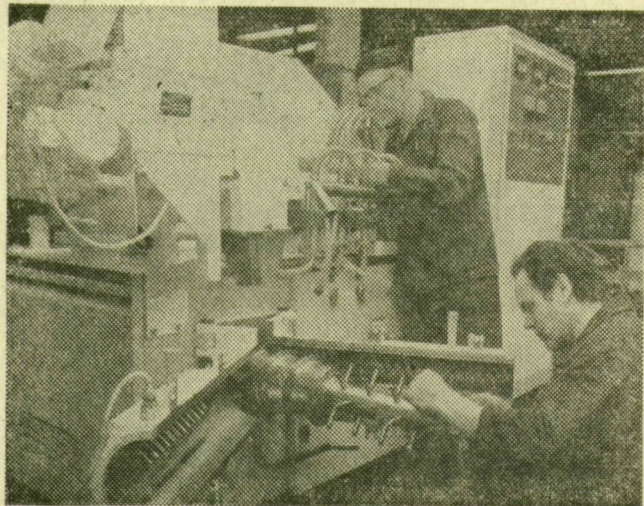

ÚJ KENYÉRGYÁRI BERENDEZÉSEK. Az Élelmiszeripari Gépgyár és Szerelő Vállalat kísérleti üzemében új kenyérgyári berendezések — téztagyártó gép és sóoldó — első példányai készültek el. Az FTK—D—1000 típusú téztagyártó gép abban is különbözik a korábban gyártottaktól, hogy teljesítménye szabályozható. A gép óránként ezer kilogramm tézta gyártására képes maximálisan. Az új sóoldó berendezésből elhagyták a könnyen meghibásodó mechanikus elemeket, a sóoldás az átadásos módszerrel történik. Képünkön: Lakatos János és Pozsonyi András a téztagyártó gépet szereli

Téravatás Szegeden

Szeged megyei város tanácsának végrehajtó bizottsága korábban határozatot hozott, hogy a Lenin körút—József Attila sugárút—Maros utca találkozásánál kialakított új teret Komócsin Zoltánról, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalmat szegedi születésű kiemelkedő személyiségéről nevezi el.

Az MSZMP Szeged városi bizottsága és Szeged megyei város tanácsa április 28-án, pénteken délután 3 órakor ünnepséget rendez az új téren, a Hungária-szállónál. A tér névadóján beszédet mond Gyenes András, az MSZMP Központi Bizottságának titkára.

A nemzetiségi lakosság helyzete megyénkben

Tegnap ülésén a megyénkben élő nemzetiségi lakosság társadalmi, politikai helyzetét értékelte a Hazafias Népfőrd Csongrád megyei elnöksége. A tanácskozást — melyen részt vett dr. Végh Gyula, a megyei pártbizottság munkatársa, Ferenczi József, makói járási országgyűlési képviselő, valamint három nemzetiségi szövetség főtitkára, Mándics Mihály (dél-szláv), Such János (szlovák) és Szilágyi Péter (román) — Nagy István elnök nyitotta meg, majd Molnár Sándor, a megyei népfőrdbizottság titkára terjesztette elő a szűkebb pátriánkban élő nemzetiségi helyzetét elemző jelentést, melyet a jelenlevők — sokoldalú eszmecserét követően — egyhangúlag elfogadtak.

A számok tanúsága szerint Csongrád megyében napjainkban 2919 nemzetiségi lakos él. Legmagasabb közöttük a délszlávok aránya (szerb, horvát, vend-szlovén: 961), majd ezt követi a szlovákoké (848). A románok száma jelenleg 603, a németeké 187, az egyéb nemzetiségűeké pedig 320.

A magyar lakossághoz viszonyított arányuk Magyarországon a legmagasabb (720), az összlakosság 32 százaléka. Második sorban Pityvaros (475), 24,3, harmadik pedig Deszk (286) 10,4 százalékos aránnyal. Élnék még nemzetiségi Ambrózfalván, Csanádaltérben, Apátfalván, Újszentivánon — e helységeken azonban számuk nem túl jelentős. Szegeden viszont mintegy ezer nemzetiségi lakik.

A tapasztalatok szerint az itt élő nemzetiségi politikai, közéleti, gazdasági egyenjogúsága — amelyet a Magyar Népköztársaság alkotmánya biztosít — megfelelően érvényesül. Életszínvonaluk, életkörülményeik megfelelnek a megyei átlagnak.

A tanácsokba beválasztott nemzetiségi tagok száma szűkebb pátriánkban összesen 36. Közülük a megyei tanácsban kettő, Szeged megyei város tanácsában pedig egy nemzetiségi lakos tevékenykedik. Deszken a tanácsok közül 3 délszláv, Újszentivánon 3 délszláv, Magyarorszádon 5 délszláv, 7 román, 1 szlovák. Pityvaroson pedig 14 szlovák nemzetiségű. A különböző szintű és rendeltetésű tanácsok bizottságaiban összesen 11 román, 12 délszláv és 14 szlovák nemzetiségi tevékenykedik.

A politikai, állami és gazdasági vezetők soraiban is megfelelő arányban képviselve vannak a nemzetiségi lakosok. Így például Pityvaroson a pártbizottság titkára, a tanács elnöke, valamint a termelőszövetkezet elnöke szlovák anyanyelvű dolgozó. Deszken a tanács elnöke délszláv, Magyarorszádon a pártbizottság titkára román, a termelőszövetkezet elnöke, és az általános iskola igazgatója pedig délszláv. A tanács apparátusban valamennyi nemzetiségi közszolgálatban dolgoznak az anyanyelvüket jól beszélő nemzetiségi is. Így lehetőség nyílik a hivatalos ügyintézésénél az anyanyelv használatára — és ezzel a lehetőséggel élnek is a helybeliek.

A helyi népfőrdbizottságokba a legutóbbi tisztújítások alkalmával összesen 59 nemzetiségű választottak be. Megyénk egyik délszláv dolgozója tagja a politikai tömegmozgalom országos tanácsának is. A megyei népfőrdbizottságban egy-egy délszláv, szlovák és román nemzetiségű lakos tevékenykedik.

A népfőrdbizottsági tagok közül Deszken 6 délszláv, Újszentivánon 2 délszláv, Magyarorszádon 5 délszláv, 5 román, egy szlovák. Pityvaroson 9, Ambrózfalván 12, Csanádaltérben 13 szlovák, Szeged Szőreg nevezett városkörzetében pedig 2 délszláv nemzetiségű.

Az elmúlt esztendőknél során megnőtt megyénkben a nemzetiségi lakosság politikai, közéleti érdeklődése, fokozódott a választott testületekben tevékenykedők aktivitása. Lelkesen és eredményesen vesznek részt a társadalmi munkákban is. Így például tavaly a megye 41 községe közül Magyarorszádon az egy lakosra jutó társadalmi munka-értékkel (1479 forint) első, Pityvaros 12. (462), Deszk pedig 13. (461) helyen végzett.

A nemzetiségi állampolgárok anyanyelvüket a közéleti fórumain szabadon használhatják. S a népfőrdbizottságok is tudatosan bővítik az ezzel kapcsolatos lehetőségeket-alkalmak körét.

Megállapítható, hogy mind megyei szinten, mind pedig a nemzetiségi lakta községekben erősödtek és tartalmilag is fejlődtek a nemzetiségi szövetségekhez fűződő kapcsolatok.

A nemzetiségi politika fontos törekvése a kulturális egyenjogúság folyamatos biztosítása. Eredményként könyvelhető el, hogy biztosították valamennyi óvodás korú nemzetiségi gyermek óvodai elhelyezését (78 gyermekről van szó). Pityvaroson szlovák, Magyarorszádon román, Deszken pedig délszláv nyelvonatokat folyik az óvodai foglalkozásokon.

Megyénkben egy (szerb-horvát) nemzetiségi nyelvű iskola működik, Deszken. Itt az I—IV. osztályos tanulókat anyanyelvükön oktatják. A felső tagozatba átkerült tanulók pedig a község általános iskoláiban folytatják tanulmányaikat a többi di-

akkal együtt, ám anyanyelvüket továbbra is tanulják, úgynevezett csatlakozó órákon, illetve továbbképzés keretében.

Egyébtek összesen négy helyen tevékenykedik megyénkben nemzetiségi nyelvet oktató iskola, amelyekben 125 diák tanul. A szerb-horvát nyelvet tanítják Deszken kívül Magyarorszádon és Újszentivánon, Magyarorszádon román nyelvet is tanítanak. Szlovák nyelvet is oktató iskola működik Pityvaroson (illetve az oda közrekesztett Csanádaltérben és Ambrózfalván). A személyi feltételek mindenütt biztosítottak: az oktatást szakos tanárok végzik. A felszereltség is megfelelő, rendelkeznek azokkal a szemléltetőeszközökkel, amelyek az eredményes nyelvoktatáshoz szükségesek.

A nemzetiségi nyelvet oktató tanárok képzésében jelentős szerepet tölt be a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola román és szlovák (valamint a Pécsi Tanárképző Főiskola délszláv) tanszéke.

Az adatokból megállapítható, hogy legfontosabb a fejlődés a nemzetiségi kultúra ápolásában és a közművelődésben. Fejlődött a nemzetiségi könyvtárhálózat, nőtt a könyvtárlomány — cseranyagot is kapnak rendszeresen a báziskönyvtár-hálózat közvetítésével (szerb-horvát nyelvtanulók Bajáról, szlovák nyelvtanulók Tótkomlósról, román nyelvtanulók pedig Gyuláról).

Megyénkben Deszken, Szegeden és Pityvaroson működnek nemzetiségi klubok, amelyek rendszeres kulturális tevékenységet folytatnak. Magyarorszádon román nemzetiségi táncgyűttes és zenekar tevékenykedik, amely igen sok segítséget kap a battonyai román együttestől és a románok demokratikus szövetségétől. Pityvaroson vegyes összetételű (magyar-szlovák) színjátszó csoport és díszítőművészettel foglalkozó szakkör működik.

A megyei múzeumi szervezet is igen intenzíven foglalkozik a nemzetiségi néprajzi tárgyak gyűjtésével, és a megyei honismereti bizottság szintén jelentős támogatást nyújt a nemzetiségi kapcsolatok helytörténeti és honismereti tevékenység kibontakoztatásához. A nemzetiségi területekről — részben a helyi népfőrdbizottságok kezdeményezésére — mintegy 400—500 néprajzi tárgyat gyűjtöttek össze, és őrznek különböző kollekciókban. A hagyományápolás szempontjából eredményesen tevékenykednek Ambrózfalván és Pityvaroson. Mindkét helyen jelentős a díszítőművészeti szakkör által készített-gyűjtött szlovák szöttekből összeállított anyag.

A nemzetiségi lakosság a vele egy nyelvet beszélő ország népeivel fűződő kapcsolatokat a közművelődésben tartja fenn és építi tovább. Ebben a deszkiek érték el kiemelkedő eredményeket.

Megemlítenéd még, hogy az utóbbi években nagy számban helyezték el a nemzetiségi településeken két vagy több nyelvű feliratokat a középületeken. Magyarorszádon és Deszken utcát neveztek el a nemzetiségek nagyjairól — ez is hozzájárul a nemzetiségi politika gyakorlati érvényesüléséhez, a jó helyi közhangulat és közérzet kialakításához.

Az MSZMP Politikai Bizottsága 1978. január 10-i határozatának megállapításaihoz kapcsolódva, a megyei elnökség határozta a szűkebb pátriánkban működő helyi népfőrdbizottságok további feladatait is.

Kísérjük a jövőben is rendszeresen figyelemmel a nemzetiségi lakosság helyzetét, a nemzetiségi jogok következetes érvényesülését. Munkájuk segítésére, a nemzetiségi szövetségek megyénkben élő választmányi tagjainak, a nemzetiségek lakta községek egyes vezetőinek, aktivistáinak, a tanácsai szervek illetékes munkatársainak részvételével a közeljövőben a megyei népfőrdelnökség nemzetiségpolitikai szakközpontot hoz létre.

A helyi népfőrdbizottságokra támaszkodva továbbfejlesztik a nemzetiségi lakosság társadalmi és közéleti tevékenységét, a magyar és a nemzetiségi állampolgárok közötti kapcsolatokat elmélyítést, gazdagítást, részvételüket az országos és a helyi feladatok megvalósításában. Támogatják a nemzetiségi oktatási-kulturális igények maradéktalan kielégítését. A tanácsal együttműködve nemzetiségi olvasótábori szerveznek. Segítik az iskolai honismereti szakkörök munkáját. Az elkövetkezőkben is szerepet vállal a népfőrd — az Olvasó néptér és a honismereti mozgalom keretében — a nemzetiségi nyelvű művelődés és hagyományápolás fejlesztésében. Nyelvművelő klubok létrehozását kezdeményezik. Ezután is szorgalmazza a nemzetiségi hagyományok és kulturális kincsek feltárását és összegyűjtését. Segítik a nemzetiségi öntevékeny művészeti együttesek, művelődési közösségek munkáját.

Tevékenysége során nagy gondot fordít a népfőrd is arra, hogy minél gyümölcsözőbb legyen Csongrád megyében a magyar és a nemzetiségi lakosság testvéri együttműködése, a szocialista nemzetiség egység további szilárdítása, a fejlett szocializmus céljaink mielőbbi megvalósítása érdekében.

Munka- és üzemszervezés

Példák az országhól

A párt Központi Bizottsága legutóbbi ülésének határozata fontos feladatként, fejlődésünk kulcskérdéseként hangsúlyozta a munkaerő legcélszerűbb foglalkoztatásának jelentőségét. Egyebek között arra is rámutat, hogy biztosítani kell a folyamatos munka technológiai és munkaszervezési feltételeit. Egész sor korábbi felmérés is azt igazolja, hogy a vállalatok egyik legfőbb tartaléka a korszerű szervezés, amelynek segítségével munkaerő szabadul fel, gyorsul és egyenletesebbé válik a termelés, javul a minőség. E tartalékok feltárása ma még általában vontatottan halad. Jó néhány példa azonban azt igazolja, hogy az ösztönző intézkedések hatására a vállalati vezetésnek e fontos területén is megindult a fejlődés.

Számítógép hangolja össze a vállalati programokat

A Csepel Autógyár az idén 12 000 padlóvázat szállít az Ikarusnak. A testvér-vállalat szoros együttműködésére van szükség ahhoz, hogy az Ikarus négy szerelőszalagján a piaci igényekhez rugalmasan igazodó gyártásban ne legyen fennakadás, a megfelelő típusú padlóváz folyamatosan és rugalmasan változó programnak megfelelően „találkozzék” a hozzátartozó kocsiszkezzel. Ehhez már nem elegendő a Csepel Autógyárban a szállítások tíznapos vagy különösen havi ütemezése. Az autógyáriaknak szinte naponta változó programozással kell személniük, s ehhez anyagról, alkatrészeiről gondoskodniuk. Ezért a második félétől már számítógép dolgozza fel, hogy melyik napon milyen alkatrészt, köztölemre, főegységre lesz szükség a járműgyár szerelőszalagjain.

Csökkenő létszámmal növekvő teljesítmény

Évi 605-ről 666 tonnára emelkedett a Bakonyi Bau-útban Vállalatnál két év alatt az egy főre jutó termelés, így a növekvő vállalati feladatok ellenére sem kellett a nyugdíjba vonulók helyett újabb munkaerőt toborozniuk.

Szinte ugrásszerűen megnőtt a nagy teljesítményű rakodógépek kihasználása azzal, hogy üzemszervezés a kezelő személyzetnek nem kell várakoznia, a leggyakrabban megforgató főegységekből jó néhányat raktárakban tartalékolnak és

a csere után máris folytathatják a munkát.

Újabb munkaerőket pótolnak a többszakmások

A tervezett 270 helyett mindössze 120 emberrel dolgozik a Magyar Viscosagyár múlt év közepén avatott Pan-üzeme, mégis a tervezettnél megfelelően 11 000 tonna crumerszálat készített évente. A munkát ugyanis nagyrészt gépesítették, s a 120 dolgozóból is mindössze körülbelül hatvanat vettek fel vállalatán kívülről, a többi a vállalat más üzemszéreiből

csoportosították át. Ötven olyan dolgozót találtak, aki több munkát ellátására is alkalmas, őket a sajátos feladatokra rövid idő alatt kiképezték, új szerződést kötöttek velük, amelynek alapján a több szakmáért magasabb bért kapnak. Az átcsoportosítással például a Viscosa-üzem létszáma 20 százalékkal csökkent, még sincs munkaerőhiány, mert a dolgozók jelentős része többféle feladatot is el tud látni, s ha valaki hiányzik, mindig van, aki a helyére áll. Viszont a kihasználatlan munkaidő szinte teljesen megszűnt.

Számadás a munkásoknak A VSZT és a bizalmiak együttes ülése a szalámigyárban

Az üzemi demokrácia legmagasabb fóruma a vállalati szakszervezeti tanács és a bizalmiak együttes tanácskozása. A Szegedi Szalámigyár és Húskombinat e demokratikus fóruma tegnap, szerdán délután ülést tartott, meghallgatta a szakszervezeti bizottság elmúlt évi munkájáról készített beszámolót és jóváhagyta a kollektív szerződés néhány pontjának módosítását. Az ülésen részt vett Vass János, a SZOT titkára, dr. Agoston József, az SZMT vezető titkára és Csikós Mihály, az ÉDOSZ megyei bizottságának titkára is. A testület tagjainak Kiss Ferenc, a vállalati szakszervezeti tanács titkára számolt be a tavaly végzett munkáról.

Elmondta többek között, hogy a szakszervezeti tisztviselők részt vettek a vállalati termelési tervek kidolgozásában, s a feladatokat részletesen megbeszéltek a munkásokkal. A munkaversenyben részt vevő brigádoknak olyan ajánlásokat adtak, hogy azok teljesítése jelentősen hozzájárult a vállalat gazdasági feladatainak megvalósításához. A múlt esztendőben a szegedi szalámigyár teljesítette tervét, de mégis akadnak gondok a technológiai fegyelem betartásában, a minőség javításában és az export további növelésében. Részletesen elmondta a beszámoló az üzemi demokrácia kiteljesedését, a megnövekedett jogok és hatáskörök gyakorlását.

A szakszervezeti bizottság beszámolója nem hallgatta el a meglevő gyengeségeket, hibákat sem. Sokan nem használják a védőfelszereléseket,

ezért csak mérsékelten csökkennek a balesetek, sok kivánnivalót hagy maga után a Maros utcai üzem dolgozóinak orvosi ellátása. Több, s főleg a nyári időszakra érvényes üdülési beutalóra lenne szükség. Kevés a lakásépítési kölcsön végösszege és sok az igénylő. Megnyugtató tényeket és adatokat sorolt föl a titkár a dolgozók kulturális, sport-, szociális igényeinek kielégítéséről.

A beszámoló elénk vita követte, igen sok hasznos javaslatot terjesztettek elő az együttes ülés résztvevői. Felszólalt az ülésen, s az üzemi demokrácia gyakorlásának lényeges kérdéseit változtatva Vass János, a SZOT titkára. Fazekas Mihály szakoktató a munkaversenyéről, Hegedűs Péter üzemelnök a továbbképzésről, Katona Ferenc szakmunkás a munkakészségről, Vass Sándorné munkavédelmi előadó a baleseti helyzetéről, Révész György szb-titkár a szocialista brigádmozgalmáról, Kutasi Máttyás szb-titkár a szakszervezeti bizalmiak megnövekedett jog- és hatásköréről, Srettner Frigyes főművezető, a vásárhelyi vágóhíd gondjairól, Varga Lászlóné bérelszámoló a táppénzes helyzetről, Bálint László vezérigazgató az idei legfontosabb teendőkről szolt. Kiss Ferenc összefoglalója után az együttes ülés tagjai elfogadták a szakszervezeti bizottság munkájáról előterjesztett beszámolót, a számvizsgáló bizottság jelentését, majd meghallgatták a kollektív szerződés módosításáról előterjesztett főljegyzést és azt jóváhagyták.